

Kedves Barátaim, Ismerősem, (volt) Munkatársaim és
Mindazok, akikkel munkakapcsolatba kerültem az elmúlt két évtizedben!

Tájékoztatlak Benneteket, tájékoztatom Önöket, hogy már nem dolgozom a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon: az állami természetvédelemben eltöltött két évtizedes kormányzati szolgálati jogviszonyomat a munkáltatóm, azaz a kormányzati igazgatási szerv, konkrétan annak igazgató asszonya a Kit (a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXCV. törvény) 107. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozva 2021. 11. 22-én érdemtelenység miatt felmentéssel megszüntette. (Ez alapján sem felmentési idő nem illet meg, sem végkielégítésre nem jogosultam.)

Ugyanakkor a BNPI igazgatója zároltatta a munkahelyi e-mail-fiókomat (barazcs@bnpi.hu) megszüntette a hálózati hozzáférésemet, sőt a saját g-mail-es címemről is elérhetetlenné tette a többi bnpi.hu-s címet – aminek következtében lehetetlenné vált a kommunikáció munkatársaimmal, valamint azokkal, akikkel az elmúlt két évtizedben munkakapcsolatba kerültem. Ezért „pattannak vissza” a nekem írt levelek, ezért nem tudtam elköszönni eddig – és ezért vált lehetetlenné számomra a BNPI szerverén, az igazgatósági hálózaton és az e-mail-fiókomban tárolt szellemi alkotásaimhoz, az általam létrehozott szerzői jogi védelem alá tartozó dokumentumokhoz, a szellemi tevékenység folyamatai során keletkezett digitális anyagokhoz, leiratokhoz, elektronikus levelekhez való hozzáférés¹.

Ezen levellel tehát az elmaradt értesítést, a tájékoztatást és az elköszönést kívánom pótolni. Kissé pironkodok, hogy adventi időszakban, a lélek kiáradásának idején ilyen profán dologgal zavarom a Megszólítottakat – de mentségemre szóljon, hogy a „forgatókönyvet” nem én írtam, a „dramaturgiát” rám kényszerítette... a körülmények mátrixa (?), a sors (?), a Gondviselés (?).

(Az esettel és előzményeivel kapcsolatos tájékoztatásomat tényekkel és adatokkal támasztom alá, amelyeket végjegyzetben fűztem a gondolatmenetemhez.)

***

Azzal kezdem, hogy a kormányzati jogviszonyom felmentéssel történő azonnali megszüntetésének indoklása az ötvenes évek koncepciók eljárásait idézi: eszerint hivatásom gyakorlására érdemtelen lettem, mert a kormányzati igazgatási szerv igazgatója szerint a *BNPI belső levelezési rendszerében a BNPI valamennyi kormánytisztviselőjét és munkavállalóját az oltás felvételének megtagadására és „annak értelmének megkérdőjelezésére”* (sic erat scriptum) *biztattam*, valamint *a kötelező oltást elrendelő kormányrendelet, az oltás felvétele ellen agitáltam*, sőt a kormányzati igazgatási szerv teljes dolgozói állományát *szándékosan és célzatosan lázítottam*. „*A fentiek alapján Baráz Csaba kormánytisztviselőként a hivatása gyakorlására érdemtelen... A szakmai elhivatottság hiányának tekinthető a BNPI összes kormánytisztviselőjének a fenti kormányrendelettel való szembehelyezkedésére való buzdítása és agitálása.*”

Ezzel szemben a hivatkozott kormányrendelettel, illetve a vírus-helyzettel kapcsolatos álláspontom (amit a hivatkozott körlevélem jegyzetében, valamint a személyes beszélgetések során és a facebook-oldalamon is kifejtettem) világos és tényszerű: se vírustagadó, se oltásellenes nem vagyok. A visszaküldött nyilatkozatomban pedig azt jeleztem, hogy a kormányrendeletben meghatározott határidőig eldöntöm, hogy felveszem-e az oltást vagy sem – vállalva a kormányrendeletben meghatározott következményeket.

Nyilvánvaló, hogy a BNPI igazgatójának lázítást, agitálást és megtagadást vélelmező állításai köszönő viszonyban nincsenek a valósággal, nem tükrözik az 599/2021. (X. 28.) kormányrendeletre, valamint az azt felülíró (az abban foglaltakat tovább szigorító) igazgató levélre adott válaszom tartalmát, annak üzenetét². (Ezt az állításomat a **2. sz. jegyzetben** fejtem ki bővebben – ha valakit érdekelnek a tények, itt megtalálja.) A premisszából arra következtetni, amit a felmentésem indoklásában vádként megfogalmazott, abszurd és hamis: a premissza és a konklúzió közötti ok-okozati kapcsolat a logikai szemantika és a logikai grammatika módszertana, valamint a szintaxis szabályai szerint is abszolút hibás.

Mivel a BNPI igazgatója nem okokat, hanem csupán ürügyet talált a személyem szankcionálására illetve eltávolítására (jogi nyelven: a felmondási indoklásból hiányzik az *okszerűség*, továbbá a *vélel-*

mezett (!) kötelezettségesség annyira súlytalan, illetve csekély, hogy ehhez képest a rendkívüli és azonnali hatályú felmentés aránytalannak, sőt jogellenesnek tekintendő), ezért természetesen élek a megfelelő jogorvoslati lehetőségekkel és megszólítom a jogszolgáltatás intézményrendszerét – erkölcsi elégtételre is igényt tartva.

A földtudomány exhumálódásnak nevezi azt a folyamatot, amikor a takarórétegek alól a felszínre bukkannak a mélyebben lévő közettettek. Én is kénytelen vagyok kitakarózni és a körülményeket is kitakarni, hogy az összefüggések láthatóak legyenek és a lényeg (a szubsztancia) is feltáruljon az esetem kapcsán – például, tanulságot, bizonyosságot (jogi eljárás esetén bizonyítékot) szolgáltatva mások (akár a kollégáim, akár a minisztériumi feletteseim) számára.

***

A „magyar észjárás” (Karácsony Sándor szóhasználatával), illetve a magyar nyelv logikája szerint egyértelmű tehát, hogy nem a felmentésem indoklásában olvasható megállapítások képezik az okát a kormányzati jogviszonyom megszüntetésének (még egyszer: az indoklás nélküli az okszerűség), ezért felmerül a kérdés, hogy mi lehetett a valódi indíték?

Ennek magyarázatát az előzmények adják meg. Jelenleg ugyanis folyamatban van egy a BNPI-vel, mint kormányzati igazgatási szervvel (valójában a BNPI igazgató asszonyával) szemben a Közszerzési Döntőbizottsághoz általam beadott panasztételi eljárás, amit az ügyfélkapumra 2021. július 1-én kiküldött *egyoldalú kinevezés-módosítás* miatt kezdeményeztem, mivel álláspontom szerint a BNPI igazgatója nem a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően járt el, továbbá a kinevezés módosítására irányuló jogával visszaélt, valamint a kinevezés-módosítás a véleménynyilvánításom elfojtására és jogos érdekeim csorbitására irányult³.

Ennek az igazgatói döntésnek pedig szintén van előzménye: ugyanis a BNPI igazgatója 2020 folyamán többször kezdeményezte a *kormányzati jogviszonyom a felek közös megegyezésével történő megszüntetését* (először 2020. január 4-én). Az előzményi eseteknek szervezettervezési, természetvédelmi szakpolitikai és közigazgatási *kontextusa* is van.

***

A felmentésemhez fűzött indoklás utolsó mondata személyemre nézve igen súlyos állítást tartalmaz (amely a *hitelrontás* esetét is megvalósította): „*az érdemtelen kormánytisztviselő tiszttségének meghagyása esetén a fenti kormányrendelet végrehajtásának akadályozása a BNPI alapító okiratban rögzített céljainak megvalósítását is veszélyeztetné.*” A BNPI igazgatójának ezen megállapítását olvasva kénytelen vagyok kérdést intézni a minisztériumi feletteseimhez, valamint a szakmai szervezetek képviselőihez és természetesen a felterjesztő munkatársaimhoz, kollégáimhoz, hogy a szakmai elhivatottságom okán számomra adományozott díjakat, elismeréseket vissza kell-e adnom az adományozóknak – a BNPI jelenlegi igazgatója által megállapított *érdemtelenység* miatt? Ugyanis én a munkám során elsődleges feladatomban éppen a *BNPI alapító okiratában*, a természetvédelmi törvényben és a kormányrendeletekben, valamint a Nemzeti Természetvédelmi Alaptervben (a természetvédelem legfőbb stratégiai dokumentumában) meghatározott szakpolitikai elvárásoknak megfelelően a természetvédelmi kezeléssel, továbbá a természetvédelmi tevékenységet megalapozó kutatásokkal, adatgyűjtésekkel, fenntartási munkákkal, helyreállítással, oktatással, nevelési és ismeretterjesztési tevékenységekkel kapcsolatos feladatok lehető leghatékonyabb és legeredményesebb teljesítésének előmozdítását tekintetem.

Úgy gondolom, hogy éppen ennek köszönhetően érdemeltem ki a természetvédelemért felelős miniszterektől 2007. március 15-én a Miniszteri Elismerő Oklevelet, 2009. április 22-én a Pro Natura Emlékplakettet, 2017. április 21-én pedig „a hazai természetvédelem érdekében folytatott kiemelkedő tevékenységemért” a Pro Natura Díjat. A Magyar Természettudományi Társulat Elnöksége pedig 2021. október 5-én – egyik kollégámmal egyetemben – „a kiemelkedő természettudományos tehetséggondozó és ismeretterjesztő tevékenységünkért” adományozta részünkre a Bugát Pál – Szentágothai

János emlékéremet. (Az utóbbi elismerésről szóló hír honlapunkon és facebook-oldalunkon történő megjelentetését a BNPI igazgatója már nem engedélyezte – szerinte a Magyar Természettudományi Társulat és a BNPI között fennálló együttműködésnek és a sok évre visszatekintő oktatásszervezési munkának nincs természetvédelmi jelentősége...)

A magam részéről ezek az elismeréseket – amelyeket természetesen a munkatársaimmal közösen végzett tevékenységeknek köszönhetően érdemeltem ki – nem csak kitüntetésnek tekintem, hanem kötelezettségnek, amelyek súlyos köteleességeket szabnak ki rám. Én a természetvédelmet nem csak és nem elsődlegesen munkának tekintem, hanem hivatásnak, amelyet mind a munkaszervezetben, mind pedig a magánéletemben szolgálni kívántam, mindig és minden esetben maradéktalanul betartva a kormánytisztviselőkre vonatkozó különös szabályok mellett az általános jogszabályokat és a természetjogból fakadó jogelveket. A jog- és szabályszerű tevékenység melletti elkötelezettségen túl minden esetben éltem a természetvédelmi és szerveztirányítási kérdésekre vonatkozó véleményem kinyilvánításának jogával – mind a kormányzati igazgatási szervben végzett feladat-teljesítéseim, mind a magánszférában folytatott alkotói tevékenységem során. Ezen tevékenységeim kapcsán 2017. óta számos esetben alakult ki véleménykülönbség, véleményeltérés köztem és a BNPI igazgatója között⁴. (A 4. sz. jegyzetben ezek közül néhány olyat idézek fel, amelyeknek természetvédelmi vagy szerveztirányítási relevanciája van.)

E véleményeltérések feloldása érdekében minden esetben szakmai érveket osztottam meg a BNPI igazgatójával (a vezetőséggel, s ha szükségesnek ítéltam a szervezet kormánytisztviselőivel és munkavállalóival), azonban a BNPI igazgatójától vagy nem kaptam visszajelzést; vagy az álláshelyhez kötődő szakfeladataimmal, illetve a természetvédelmi alaptervben meghatározott stratégiai jellegű célokkal kapcsolatos szakmai véleményemet, észrevételeimet a kormányzati szolgálati jogviszonyomból eredő valamely kötelezettségem megsértésének tekintette; illetve a véleményemre a kormányzati szolgálati jogviszonyom (közös megegyezéssel történő) megszüntetésének kezdeményezésével, illetve 2021. július 1-én egyoldalú-kinevezésmódosítással válaszolt; legutóbb pedig érdemtelenésre hivatkozva irreleváns és hamis indoklással felmentett.

***

Tehát a véleménykülönbségként jelentkező, a közszolgálati panaszomban is hivatkozott esetek az alábbi témacsoportokba rendezhetők: (1) az erdei ökoszisztémát érintő erdőgazdálkodási és természetvédelmi antagonizmusok mellett (2) egyrészt a nagyon sok hibával, hiányossággal, redundanciával terhelt szervezeti és működési szabályzattal kapcsolatos és abból eredő szervezetelméleti problémákat tárták fel, (3) másrészt a bemutatás, természetismereti oktatás, ismeretterjesztés és a környezeti nevelés (valamint az ökoturizmus) szakterületéhez tartozó fejlesztések vonatkozásában jelentkező hibákra, mulasztásokra, ellentmondásokra, következtelenségekre mutattak rá (mint pl. a Bükk-vidék Geopark mint térségfejlesztési koncepció kialakítása, illetve a Szeleta Park Látogatóközpont, a mátrafüredi Harkály Ház és a Bükki Csillagda létrehozása, működtetése, üzemeltetése vagy éppen a felsőtárkányi via ferrata esete). A szakfeladataimon és az okiratokban megnevezett felelősségi körömn kívüli mezőgazdasági tevékenységek elemzése nem képezte észrevételeim tárgyát.

Egyébként nemcsak szakmai, hanem módszertani kérdésekben is számos esetben véleményeltérés alakult ki köztem és a BNPI jelenlegi igazgatója között. A 4. sz. jegyzetben is felvillantott esetekből jól érzékelhetően kibontakozik a BNPI jelenlegi igazgatója által *alprioritásváltásnak* nevezett absztrakt kifejezés valódi tartalma: gyakorlatilag az állami természetvédelmi szervezet teljes átalakítása (ami a 6. sz. jegyzetben bemutatott modell alapján a formális struktúra negligálásának is tekinthető), a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – illegitím – átszervezése, a természetvédelmi alapfeladatok eljelentéktelenítése, valamint két gazdasági, kereskedelmi ágazat (az állattenyésztés, a turisztikai szolgáltatás, azaz a kereskedelmi szálláshelyek) térhódítása⁵.

Többször jeleztem feletteseimnek, hogy az 1233/1/2020. (III. 24.) számú igazgatói utasításban egységesre szerkesztett, az igazgatóságra vonatkozó sajátosságokkal kiegészített „szervezeti működési szabályzat” számos hibával, hiányossággal és redundanciával terhelt. Erre az áldatlan helyzetre az Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztálya által 2021. márciusában elkészített ellenőrzési jelentése is felhívta a figyelmet. Ennek ellenére a BNPI igazgatója a szervezeti működési szabályzatot gyakorlatilag

negligálva, az alprioritásváltásnak aposztrofált autokratikus mikromenedzsmenttel folyamatosan ellehetetleníti a Magyar Kormánytisztviselői Kar Hivatásetikai Kódexében lefektetett hivatásetikai alapelvek érvényesülését: ugyanis kormánytisztviselőként feladatainkat a „közérdekű célok eszközeinek megválasztásában arányosan” kellene teljesítenünk (vezetőknek és beosztottnak egyaránt): *„Feladatainkat a közérdekű célok eszközeinek megválasztásában ARÁNYOSAN teljesítjük, azaz a számunkra adott célok megvalósítása során olyan eszközöket választunk, amelyek indokoltak, az adott célok megvalósítását leginkább szolgálják, de sem a köz, sem pedig mások számára nem okoznak indokolatlan terheket vagy károkat.”*

Mindezen hiányosságok és aránytalanságok következménye, hogy az utóbbi idők ellenőrzései (Állami Számvevőszék, AM Ellenőrzési Főosztály, a kormány európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt közreműködő szervezetek) nagyon sok szabálytalanságot tártak fel a BNPI működtetésével és irányításával kapcsolatban, amelyek miatt minden esetben intézkedési terv elkészítésére kötelezték a BNPI igazgatóját. Az ellenőrzések során feltárt szabálytalanságok és hiányosságok között rendre szerepeltek az olyan típusú problémák, miszerint az ajánlatkérések, ajánlatok, bírálati jegyzőkönyvek, a szerződések és a teljesítésigazolások esetében *hiányoznak a pontos szakmai, műszaki jellemzők, felületesek a specifikációk*. Továbbá aggályosnak tartották azt is, hogy a szolgáltatások, szerződések tartalma sok esetben *átfedést mutat*, azaz a szerződések szakmai, tartalmi hiányosságai, valamint a teljesítésigazolások hiányosságai miatt nem ellenőrizhető, hogy azonos tartalmú feladatellátás illetve szolgáltatás esetén azonos területen és azonos időszakban végzett teljesítés eltérő tevékenységeket foglal-e magában? Az észrevételeket követően a hiányosan és rosszul specifikált tranzakciók (leginkább az alapítványok vonatkozásában, de pályázatok esetében is) még intenzívebben folytatódtak – annak ellenére, hogy például ezek okán az Állami Számvevőszék nyilvánosságra hozott (az ÁSZ honlapján, a www.asz.hu címen elérhető) 19249 számú ellenőrzésének dokumentumaiban (2019) is úgy fogalmaz, hogy a belső kontrollrendszer nem működik szabályszerűen (s ezt a felesleges és rosszul megfogalmazott ügyrendek özöne sem szüntette meg), az ellenőrzött években (2015-2017) az igazgatóság pénzügyi és vagyongazdálkodása nem volt szabályszerű, és az integritás-kontrollok BNPI-nél tapasztalt kiépítettsége „nem járul hozzá a korrupciós kockázatok méréséhez”⁶. (A 6. sz. jegyzetben felvázolok ehhez a bekezdéshez egy rövid szociológiai-politológiai szempontú vezetéseleméleti háttérrel.)

***

Ennyi „esettanulmány” után a köszöneten a sor!

Mindenekelőtt hálás vagyok a sorsnak, illetve a Gondviselésnek, hogy két tartalmas és izgalmas évtizedet tölthettem el az állami természetvédelemben. Ez idő alatt rengeteg nagyszerű emberrel találkoztam, kiváló személyiséggel kerültem munkakapcsolatba – akik közül sokakkal barátságot is kötöttem.

Amikor két évtizeddel ezelőtt beléptem a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársi közösségébe, az akkori igazgatóm azt tanácsolta, hogy „találjam ki magam”, alakítsam ki a BNPI interpretációs koncepcióját. Erre annál is inkább szükség volt, mert akkoriban még csak formálódott a terepi környezeti nevelés-oktatás módszertana, a Környezeti Nevelési Koncepció (2001-2002), az országos erdei iskolai szakmai program (2003-2008) és az „Országos ökoturizmus fejlesztési stratégiája” (2008-ban készült el). A BNPI akkori vezetése által delegálva mindkét programalkotás tanácskozáiba, megbeszéléseibe intenzíven bekapcsolódtam, a nevem nem véletlenül szerepel a megszületett stratégiai dokumentumok impresszumában. Első kiállítási kurátori feladatom az akkor épülő felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpont „Karszt és élővilága” című kiállítás tervezési és kivitelezési munkálatainak szervezése, koordinálása és a hozzá kapcsolódó terepi bemutatórendszer, a felsőtárkányi háromkörös tanösvény megtervezése és kivitelezése volt. Eközben megkezdtem az első tájmonográfia, „A Bükki Nemzeti Park. Hegyek, erdők, emberek” c. könyv szerkesztését. Mindezeket a tevékenységformákat, infrastruktúraelemek kialakítását, kiadványok összeállítását számos másik követte.

A munkatársaimmal és a külső közreműködőkkel közös együttműködés során az elmúlt húsz évben megjelentetett 129 tételes ismeretterjesztő, tájékoztató és foglalkoztató kiadvány-csomagban lévő könyvek, füzetek, leporellók szerkesztője, a legtöbb esetben szerzője, és alkotója voltam. A 13 könyv, monográfia, tanulmánykötet, album, módszertani kézikönyv, tanösvényismertető füzet, térképes atlasz

mellett a 25 tételes könyvsorozat (Bábakalács füzetek) sorozatszerkesztői, legtöbb esetben a szerzői-alkotói, valamint a Zöld Horizont című periodika felelős szerkesztői feladatait is elláttam – számos honlapfejlesztés és digitális tartalomszolgáltatás mellett. A 2006-ban indított, természetvédelmi tevékenységeinket és természeti értékeinket bemutató időszakos periodika utolsó száma 2018-ban készült el (13. évfolyam, 37. szám).

Egyik főfeladatomban a BNPI terepi látogatókezelési koncepcióját elősegítő, az önálló ismeretszerzést szolgáló terepi bemutatóhelyek, tanösvények tervezése, kialakítása, fenntartásának megszervezése, geoinformatikai adatbázisban történő kezelése volt. A BNPI működési területén az utóbbi húsz évben 46 tanösvény és 35 terepi bemutatóhely létesült, amelyek egy vagy több táblával, esetenként erdei bútorzattal, a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen járóplatformmal, szigetüzemű nap-elem-rendszerrel ellátott helyszínek. A terepi bemutatóhelyeken jelenleg összesen 650 tájékoztatótábla szolgálja az ismeretek, információk átadását. Mindezekhez (a kiépítésekhez és a tartalom megalkotásához) volt némi-nemű közöm: a feladatellátás vagy a közreműködés szintjén.

Az utóbbi húsz évben több jelentős *természetvédelmi projektben* vettem részt¹ pályázati előkészítőként, tervezőként, szakmai koordinátorként, kutatóként, szerkesztőként. Ezek közül a legizgalmasabb kihívást a kaptárkövek, fülkés sziklák védetté nyilvánításának előkészítése (a kutatások, a terepi felmérések, a térinformatikai adatbázis létrehozása), valamint az eljárásban, a társadalmi egyeztetésekben való közreműködés jelentette. Ezt követően jelentős feladatot kaptam a bükkaljai kőkultúra és a kaptárkövek Hungarikummá nyilvánításában, illetve a Bükk-vidék Geopark, mint földtani értékre alapozott területfejlesztési koncepció kialakításában, tervezésében, a geopark létrehozásával kapcsolatos munkálatok szervezésében. Ez a szakmai tevékenységem (ami a szervezeti és működési szabályzatunkban és a beosztási okiratomban meghatározott feladatellátások körébe tartozott) mindaddig töretlenül zajlott, mígnem a BNPI igazgatója és köztem áthidalhatatlan nézetkülönbségek alakultak ki éppen a Bükk-vidék Geopark munkaszervezetének léte és nemléte, illetve az akkreditáció iránya (UNESCO-geopark vagy nemzeti geopark koncepció?) vonatkozásában. De erről már szóltam és remélem, hogy a későbbiekben is lesz módom szólni.

Végezetül szeretném megnevezni a magyarországi természetvédelem történetének legkiemelkedőbb személyiségét, akit a munkám során személyesen is megismerhettem (ő volt az általam szerkesztett nemzeti parki monográfia legfőbb lektora), akinek barátságára a legbüszkébb vagyok: ő Rakonczay Zoltán, aki 1972 és 1990 között az Országos Természetvédelmi Hivatal elnöke volt. A Zoli bácsival történt számos találkozás, beszélgetés (ezek közül a Költő utcában filmre is rögzítettünk néhányat) formálta az én szemléletemet olyanná, amilyen az ma is. Kitüntetésként őrzöm a Bükki Nemzeti Park létesítéséről szóló határozat egy eredeti példányát, amelyen Zoli bácsi nekem dedikált sorai olvashatók: „*Őszinte kollegalitással és köszönettel Baráz Csabának azért a szorgalmas és következetes tevékenységért, amellyel a BNP létesítéséről oly nehezen megszületett alapítóhatározatban foglaltakat színvonalasan igyekszik megvalósítani. Budapest, 2012. április 13. Rakonczay Zoltán*”. (Levelemhez mellékelem ezt a számomra becses dokumentumot.)

Kitartást kívánva minden távoli és közvetlen (jelenleg: volt) munkatársamnak! Köszönettel és üdvözléssel: *Baráz Csaba* (a Kaptárkövi Természetvédelmi és Kulturális Egyesület alapító tagja²) ■

<http://lithosphaera.hu/>

Végjegyzet (kiegészítések, tények, adatok)

¹ A munkám során létrehozott szellemi alkotások esetében szerzői műnek minősülnek. A BNPI legtöbb kiadványának, tájékoztatótáblájának, tanösvényismertető anyagának – valamint különféle tanulmányoknak, stratégiáknak, koncepcióknak, kezelési terveknek, pályázatokhoz készített szakmai anyagoknak alkotója, szerzője, szerkesztője (a Zöld Horizont c. periodika felelős szerkesztője) voltam, sőt olyan alkotások is nevemhez fűződnek, mint a Bükk-vidék Geopark logója, arculati leírása. stb. (amit természetesen nem munkaidőben és minden külön díjazás nélkül készítettem el, adtam át dokumentált módon a munkáltatómnak, aki azt néhány egyeztetési forduló után elfogadta). Tisztában vagyok azzal, hogy a munkáltatóra átszálló szerzői vagyoni jogok jelentik a mű bármilyen felhasználásához való jogot, és azt a kizárólagos jogot, hogy a mű felhasználására a munkáltató másnak

engedélyt adjon. A felhasználás körébe esik a mű minden felhasználási módja, különösen a mű többszörözése, terjesztése, nyilvános előadása, nyilvánossághoz való közvetítése, átdolgozása, kiállítása stb. A (volt) munkáltatónak viszont azzal kell tisztában lennie, hogy a szerző személyéhez fűződő jogok nem szállnak át a munkáltatóra, azt nem veheti el a szellemi alkotást létrehozótól, nem tilthatja meg az ahhoz történő hozzáférést.

² A valóság az, hogy a „minden BNPI-s dolgozó” címmel elküldött levelemhez mellékeltem informális, és a formálisan, határidőre megküldött, aláírt Nyilatkozatomban egyaránt tudomásul vettem a bennük foglaltakat. Az informális Nyilatkozatot kiegészítettem a véleményemmel (miszerint ellentmondásosnak és harmatgyengének tartom az ominózus kormányrendeletet), a formális és általam aláírt Nyilatkozatot pedig eszerint egészítettem ki: „Nyilatkozat a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybeviteléről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendeletben valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága által elismert különleges alapjog, az emberi méltóságról és az emberi szabadság tiszteletéről – ezen belül a döntésre képes ember saját teste és sorsa feletti rendelkezési jogról szóló mindennemű jogi dokumentumban foglaltak tudomásul vételéről.” Továbbá a BNPI igazgatója által szerkesztett nyilatkozatminta szerint nyilatkoztam arról, hogy a kormányrendeletet megismertem és tudomásul vettem, az erről szóló munkáltatói tájékoztatást megkaptam és abban foglaltakat tudomásul vettem, valamint a mellékelt adatvédelmi tájékoztatóban foglaltakat megértettem és tudomásul vettem. Végezetül kiegészítettem a nyilatkozatot azzal, hogy az 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelete 2 §-ának (1) bekezdés ab) pontja szerint 2022. január 31-ig eldöntöm, hogy „felveszem”-e a SARS-CoV-2 elleni védőoltást – vagy sem.

Az informális körlevelemben a Nyilatkozat mellé egy „vakcinációs szerződés-tervezet” mellékeltem, továbbá a vakcinációs szerződés mellékleteként egy „tényállást rögzítő jegyzőkönyvet” és egy „végjegyzetet”. A kísérőlevélben hangsúlyoztam, „*hogy ez egy kétkomponensű viszonyt normalizáló TERVEZET egy reménybeli kooperatív brainstorming-hoz.*” Nyilvánvaló, hogy ez a mondat és a csatolt mellékletek nem tekinthetők szándékos és célzatos lázításnak és egyáltalán nem jelentik kormányrendelet végrehajtásának akadályozását.

A „vakcinációs szerződés-tervezet” egy reménybeli korrekt viszonyt vázol fel a vakcinációt kötelezővé tevő és/vagy elvégző szervezet és a vakcinát befogadó állampolgár között – eszerint a vakcinációt elvégző szervezet teljes felelősséggel garantálja a vakcina *hatékonyágát* (azaz: valóban megelőzi a betegséget; kellő erősségű és célirányos immunválaszt vált ki; tartós védelmet biztosít; leginkább pedig előidézi a memóriasejtek képződését stb.), valamint *biztonságosságát*.

Mivel még nem állt elő ez az optimális – joggal elvárt – helyzet, ezért szerkesztettem egy „tényállást rögzítő jegyzőkönyvet” is, amely arra az esetre vonatkozik, ha „*a vakcinációt kötelezővé tevő és/vagy elvégző szervezet, mint jogi személy, egészségügyi szolgáltató – protokoll hiányában – a vakcinát kérő ügyféllel nem hajlandó a jegyzőkönyvhöz csatolt dokumentum szerinti vakcinációs szerződést megkötöni.*” Tehát abszolút téves a felmentésemhez mellékeltem indoklás azon kitétele, miszerint ez „*olyan jegyzőkönyvi tényállást rögzít, melyben a kormánytisztviselő (munkavállaló) megtagadja az oltás felvételét.*” Ez egy tendenciózusan félremagyarázott, alapvetően hamis állítás!

Ezt a félreértést és/vagy félremagyarázást elkerülhetővé tette volna, ha a kormányzati igazgatási szerv betartja a Kit 109 §-a (4) bekezdésében foglaltakat, miszerint: „*az érdemtelenség megállapítására vonatkozó döntés meghozatala előtt a kormánytisztviselőnek lehetőséget kell adni a döntés alapjául szolgáló körülmények megismerésére és arra, hogy az arról való tájékoztatástól számított tizenöt napon belül védekezését előadhassa, bizonyítékait előterjeszthesse...*” Ezt azonban elmulasztotta a BNPI igazgatója, holott a védekezés lehetőségnek a megadása – éppen a körülményekből következően – fokozottan elvárható lett volna!

Az ún. „immunológiai fejtegetéseimet” (melyeket a biológiából letett érettségi vizsgám és az immunrendszeremet érintő folyamatos kontaktus és tanulás alapozott meg) – a tényszerűség miatt, az értelmezést és értékelést segítő, szó szerint ide másolom: „*A magam részéről olyan vakcinát nem tartok elfogadhatónak, ami az immunrendszert (a szervezet természetes védelmét) első lépésben magának az antigéneknek a létrehozására készíti: sem lipid nanorészecskébe csomagolt hírvívő RNS-molekula (mRNS) formájában (Pfizer/BioNtech; Moderna), sem a tüskefehérje génjét tartalmazó rekombinánt adenovírus-részecske formájában (Sputnyik), sem pedig tüskefehérjét kódoló csimpánz adenovírus formájában (AstraZeneca). A beszerzési-engedélyezési fázisban lévő CanSino és a CoviShield oltóanyagok is vektor-alapú készítmények, azaz génbázisú oltóanyagok, tehát genetikai információt juttatnak a szervezetbe (utasítást adnak a sejteknek az antigén előállításához). Mindezek hosszú távú következményekkel járó genetikai manipulációk, melyekben kísérleti alanyként nem kívánok részt venni. (Inaktivált antigén szervezetbe juttatásának nincs jelentősége.)*

Csak és kizárólag protektív antigén (azaz: gyengített, attenuált azaz élő vakcinavírus) szervezetbe juttatását akceptálom, amely nem csupán az immunválaszt jelentő (antitestnek is nevezett) ellenanyag termelését indítja el, hanem memóriasejtek képződéséhez is vezet, azaz ezáltal alakul ki az immunmemória! (De ilyen még nincs.)

Felhívom egy alapvető tényre a figyelmet. Timár László A vakcináció immunológiai alapjai c. szakmunkájában (2019) és az összes klinikai immunológiai tankönyvben az olvasható, hogy »az időleges védettséget a kórokozó

meghatározott antigénje által kiváltott adaptív immunválasz hozza létre, a tartós védettséget az immunválasz során képződött hosszú-életű memóriasejtek biztosítják.»

Elölt kórokozók és tisztított antigénjeik csak antitest-termelést váltanak ki: ami átmeneti hatású, ugyanis az antitestek egy bizonyos idő után lebomlanak, kiürülnek a szervezetből.

A védettséget a megfelelő antitest-koncentráció (időlegesen) és a memória Th-sejtek (CD4+helper memóriasejtek) biztosítják – amelyek képződését csak élő vírus (illetve attenuált / legyengített, de élő vírusvakcina) váltja ki! Mivel tartós védettséget (immunmemóriát / szerzett, adaptív immunválaszt / az „idegen antigén” felismerésén alapuló antigénspecifikus immunválaszt) csak a memóriasejtek megléte biztosít, s mivel a vakcináció révén nem keletkeznek memóriasejtek, azaz a vakcináció nem nyújt tartós immunitást / nem hoz létre immunmemóriát – ezért én a természetes immunitás híve vagyok és maradok.”

A felmentésem indoklásában meghivatkozott körlevelem tehát a felelősség kérdéséről szól, illetve egy kormányrendelet, valamint az önrendelkezési jog, az emberi méltósághoz való jog viszonyáról. Semmi köze a BNPI szervezeti és működési szabályzatában, valamint a beosztási okiratomban szereplő feladat- és felelősségi körökhöz, illetve a feladataimmal kapcsolatban elvárható szakmai elhivatottsághoz – a BNPI igazgatója által hivatkozott, az érdemteleniséget megalapozó Kit. 109. § (2) bekezdés b) pontjához! Átvitt értelemben hangosan gondolkodtam a döntésre képes ember saját teste és sorsa feletti rendelkezési jog megsértéséről.

3 A tények. A BNPI igazgatója 2021. július 1. napi hatállyal a következők szerint módosította a kinevezésemet (beosztási okiratomat, beleértve az álláshelyen ellátandó feladataim meghatározását): megváltoztatta az álláshely-azonosítót (melynek eredményeként a munkavégzési telephelyem a BNPI egri központjáról 2021. augusztus 1-vel a répáshutai Bükki Csillagdára változott, ami akkor még építési terület volt); továbbá az álláshelyi besorolásomat vezető-hivatalifőtanácsosról vezető-hivatalitanácsosra változtatta; az új álláshelyen ellátandó feladatokat – a korábbi álláshelyen ellátandó feladatok meghagyása mellett – három új (eseti, azaz határidős!) feladattal kiegészítette, ugyanakkor a havi illetményemet százezer forinttal csökkentette. Az igazgatói intézkedés sérelmes volta miatt közszolgálati panaszt nyújtottam be a Közzszolgálati Döntőbizottsághoz.

A panasztételi eljárás során a BNPI igazgatója az egyoldalú kinevezés-módosítást létszámgazdálkodási és feladatmegoldási célokkal indokolta, amit én cáfoltam: tényekkel támasztottam alá, hogy minderre azért került sor, hogy a BNPI igazgatója engem mielőbb eltávolítson addigi munkavégzési helyemről (akár egy építkezési területre) és hogy mielőbb meg tudja valósítani a besorolásom lefelé történő módosítását, valamint az illetményem jelentős csökkentését.

Az igazgatói döntés előzményi eseteit, ok-okozati összefüggéseit táblázatba foglaltam és az egyes esetekhez részletesebb leírást, dokumentumot csatoltam alátámasztásképpen – amelyek a közszolgálati panaszom mellékletét képezik és amelyeket a jogi eljárást követően nyilvánosságra kívánok hozni – a szervezetirányítási, vezetéselméleti tanulságok miatt. (A véleménykülönbség tekintetében legrelevánsabb előzményi eseteket a következő, **4. sz. jegyzet** tartalmazza.)

Mindezek alapján kértem a Közzszolgálati Döntőbizottságot annak megállapítására, hogy a kinevezés-módosítás érvénytelen, így abból jogok és kötelezettségek nem származnak, azaz a kinevezés folytán a kinevezésem nem módosult, tehát az a kinevezés-módosítás hatálybalépése előtti tartalommal áll fenn. (A kérelmem beadása: 2021. július 29-én történt, azóta még nem született döntés. Elgondolkodtató, hogy a BNPI igazgatója nem várta meg az eljárás befejezését, a döntés meghozatalát, hanem újabb retorziót alkalmazott velem szemben – ami a Közzszolgálati Döntőbizottság befolyásolásának kísérleteként is értelmezhető.)

4 A véleménykülönbségek közül néhány:

(1) Véleménykülönbség a Bükk-vidék Geopark megalapításával és akkreditálásával kapcsolatos szervező munkák során. A 2017. július 14-től fennálló „Geoparki munkacsoport” csoportvezetőjeként a Bükk-vidék Geopark UNESCO Globális Geopark cím megszerzése érdekében elindított formális jelentkezés átgondolását és korrekcióját, valamint a valódi munkaszervezete, önálló menedzsment létrehozását javasoltam, amit a BNPI igazgatója határozottan elutasított, sőt a javaslataimra a munkacsoport működésének felfüggesztésével és a geopark szakmai feladatainak átszervezésével reagált, amelynek eredményeként elvonta tőlem a geopark megalapozó feladatainak ellátását, végezetül már közreműködés szintjén sem kapcsolódhattam a projekthez (például az UNESCO Global Geopark szakértőinek őszi – 2021. szeptember 30-tól október 2-ig tartó – missziós látogatását előkészítő megbeszéléseken, a program kialakításában, szervezésében sem vehettem részt). Holott a „Bükk-vidék Geoparkhoz kapcsolódó feladatok kidolgozásában” való *közreműködés* az igazgatóságunk S-020424 álláshelyazonosító-számú kormánytisztviselőjéhez van rendelve, aki történetesen én voltam. (Sőt ez a feladat az egyoldalú kinevezés-módosításom előtti régi álláshely-azonosítóm (S-020421) feladat-meghatározásai közt is szerepelt...

(Egyébként máig nincs munkaszervezet, önálló menedzsment: nincs alapító okirat, nincs elkülönített költségvetés, nincsenek külön alkalmazottak, humán erőforrás, hiányoznak a szervezet létrehozásához, működtetéséhez szükséges konzorciumi szerződések stb.)

Megjegyzem továbbá, hogy az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztályon belül nevesített Geopark csoport (nem azonos a „Geopark munkacsoporttal”) a felmentésem napjáig egy főből állt: ez a csoportvezető, aki leginkább „a Bükki Csillagda projekt szakmai vezetőjeként gondoskodik a Nemzetközi Sötét Égbolt Szövetség által adományozott Bükki Csillagoségbolt-park címből fakadó feladatok végrehajtásáról.” Ezt az entrópikus helyzetet csak fokozza, hogy a „Bükk-vidék Geopark szakmenedzseri feladataira” meghirdetett álláspályázat ellenére sem sikerült betölteni ezt az álláshelyet...

(2) Véleményeltérés az alapfeladatoktól idegen új, kereskedelmi jellegű szolgáltatások fejlesztésével kapcsolatban. 2019–2020 során a természetvédelmi alapfeladatokhoz nem kapcsolódó szakfeladatok és az igazgatóság (állami alapfeladatot ellátó központi költségvetési szerv) tevékenységében újonnan megjelenő profitcélokat szolgáló, kereskedelmi jellegű, turisztikai és szállásszolgáltatás jellegű fejlesztések és tevékenységek között feszülő ellentmondásokra több alkalommal felhívtam a BNPI igazgatója és a BNPI igazgatóhelyetteseinek, vezetőinek figyelmét, azaz véleményeltérést fogalmaztam meg. A levélváltások során ütköztetett véleménykülönbségek ötpontos problémafelvetéshez vezettek. A természetvédelmi alapfeladatok és az egyéb szakfeladatok viszonyrendszere, valamint a természetvédelmi szakszolgáltatás és az üzleti célú, kereskedelmi jellegű szolgáltatások közötti különbségek feltárásán (a) túl a leghatározottabb véleménykülönbséget jelző három téma a következő volt: (b) az intenzív és indokolatlan szállásfejlesztések erőltetése, ehhez kapcsolódóan a nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatásról szóló 173/2003. (X. 28.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó Bábakalács Erdei Iskola NTAK-hoz történő bejelentése, azaz üzletiesítése; (c) a turizmus helye, súlya a BNPI-nél és az ökoturizmus fogalmi és tartalmi tisztázása, valamint a (d) Harkály Ház nevű mátrafüredi látogató-, oktatási és kezelőközpont működtetési modellje.

(3) Véleménykülönbség a BNPI újonnan elkészített szervezeti és működési szabályzatával kapcsolatban. 2019-ben a nemzeti parki igazgatóságok működésének megújítását szolgáló törekvéseket segítő felajánlottam közreműködésemet és vezetőimnek munkaanyagként megküldtem egy szervezeti ábrát – magyarázattal kiegészítve. A javaslataimból semmi nem épült be az AM utasítást követően a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 1233/1/2020. (III. 24.) számú igazgatói utasításban egységesre szerkesztett, az igazgatóságra vonatkozó sajátosságokkal kiegészített szervezeti működési szabályzatába. Több alkalommal jeleztem vezetőim felé, hogy ez a fontos dokumentum hibákkal és hiányosságokkal terhelt. Hasonlóképpen, mint egy időközben lezajlott ÁSZ-ellenőrzés (Az Állami Számvevőszék a BNPI 2015-2017 közötti időszakra kiterjedő ellenőrzéséről szóló jelentése 2019. december 30-án kelt, az ÁSZ honlapjáról letölthető) javaslatainak félreértelmezését tükröző igazgatói utasítás, amely osztály-ügyrendek elkészítésével kapcsolatban a „szakterületek közti utasításos rendszer” kialakítását tűzte ki célul, összemosva a szervezeti egységek feladat- és hatáskörét, valamint a felelősségi köröket. Kértem felvetéseim megfontolását, de a BNPI igazgatójától választ nem kaptam. Viszont ezt követően került sor a kormányzati jogviszonyom (a felek közös megegyezésével történő) megszüntetésének a BNPI igazgatója általi kezdeményezésére.

(4) Eltérő véleményem kinyilvánítását és az egyéni alkotói szabadságomat korlátozó törekvés – 1. 2020. március 12-én egy bejegyzést tettem fel a *Lithosphaera* (Baráz Csaba írásai és fotói tájról, térről, természetéről) című honlapomra „Örökerdő? Erdőkórbonctan 1.” címmel, melyben az erdők természetvédelmi szempontú kezelésének hiányosságaira, problémáira hívtam fel a figyelmet (<http://lithosphaera.hu/2020/03/orokerdo/>) az Északerdő Zrt. vezérigazgatója részéről egy személyemet érintő levél érkezett a BNPI igazgatójának címezve, amely nyomán egy maghallgatás történt, és egy jegyzőkönyv született.

Véleményem szerint a munkáltatóm részéről megfogalmazott jegyzőkönyvi kérdések tendenciózusak, azaz kérdésbe foglalt, személyemre nézve méltánytalan állításokat tartalmaznak. Ezekre a jegyzőkönyvbe foglalt „kérdésekre” adott kiegészítéseimet, megjegyzéseimet egy a BNPI igazgatójának megküldött levélben írtam le, amelyről az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkárát is tájékoztattam (kérve az ügy figyelemmel kísérését és kivizsgálását). A levelemre nem kaptam választ, és a „cikk” szakmai értékelésére vonatkozóan sem kaptam visszajelzést, amit azért furcsállok, mert az általam hivatkozott Alkotmánybírósági döntés is azt jelzi, hogy honlap-bejegyzéssel a természetvédelem erősítése volt a célom, azaz a BNPI alapfeladatainak teljesítése és a Nemzeti természetvédelmi Alaptervben megfogalmazott szakpolitikai stratégia érvényre juttatása érdekében tevékenykedek.

(5) Eltérő véleményem kinyilvánítását és az egyéni alkotói szabadságomat korlátozó törekvés – 2. (Tiszaújtó 22/B erdőrészlet ügye) Az Északerdő Zrt. az erdészeti hatósághoz benyújtott erdőterv-módosítási kérelmében egy hamis érvre hivatkozva tarvágással akarták letermelni a Natura 2000 oltalom alatt álló Tiszaújtó 22/B erdőrészletet. A BNPI igazgatója a szakmai véleménykülönbségek ellenére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály megkeresésére küldött válaszában az erdőterv módosításának az engedélyezését kikötésekkel javasolta.

2020. szeptember 20-án egy bejegyzést tettem fel a Lithosphaera (Baráz Csaba írásai és fotói tájról, térről, természetéről) című honlapomra „Egy ős(i)erdő fragmentuma Tiszaújváros határában – 1. Az egyik utolsó keményfás ligeterdő” címmel (<http://lithosphaera.hu/2020/09/egy-osierdo-fragmentuma-1/>), amelyben felhívtam a figyelmet arra, hogy a Tiszaújvárosi 22/B erdőrészlet (valamint két másik erdőrészlet) – mint a régi Tisza menti keményfás ligeterdők egyik utolsó fragmentuma, tehát meg kell védeni a fakitermelés bármilyen módjától.

(6) Alkotó, szerzői jog megsértése (Harkály Ház kiállítása) A BNPI igazgatójának írt levelemben aggályaimat jeleztem a Harkály Háznak nevezett mátrafüredi látogató-, oktatási és kezelőközpont már elkészült kiállításának és fogadóterének átadás előtti napokban igazgatói utasításra történő intenzív tartalmi, szakmai átalakításával kapcsolatban. Kértem felvetésem megfontolását, a szerzői jogot sértő helyzet megszüntetését, de a BNPI igazgatójától választ nem kaptam.

(8) Elemző különvélemény a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségről szóló igazgatói utasítással kapcsolatban. Alapos előzetes tájékozódást követően felhívtam vezetőim és kollégáim figyelmét, hogy a BNPI 232/2021 számú igazgatói utasítása értelmezhetetlen, ellentmondásos, továbbá számos abszurd kitételt tartalmaz. Javasoltam e fölösleges és entrópiát keltő igazgatói utasítás belső kontrollrendszeren történő átfuttatását, valamint minisztériumi jogi állásfoglalás kérését – ezek tükrében pedig az eltörlését és a 2007. évi CLII. törvény betűjéhez történő visszatérést. Választ nem kaptam, viszont a következő napon – minden előkészítés és egyeztetés, előzetes tájékoztatás nélkül – ügyfélkapumra megérkezett a fentebb hivatkozott egyoldalú kinevezés-módosításom.

⁵ Tény, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nemzeti parki igazgatóságok végezhetnek vállalkozási tevékenységet, de kizárólag az alaptevékenységük ellátása érdekében és úgy, hogy nem veszélyeztethetik az alapító okiratban meghatározott célok megvalósítását. A BNPI működését eluraló *vállalkozási tevékenységek* azonban (főleg a szállásszolgáltatási és turisztikai tevékenységek, de a mezőgazdasági tevékenységek egy része is) nemhogy nem tartoznak az alaptevékenységek körébe, hanem egyenesen veszélyeztetik az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységeket és az ebből fakadó kötelezettségek, szakfeladatok teljesítését – amit számos példával tudok alátámasztani. Önmagáért beszél, hogy a BNPI irattára teli van külső cégekkel elkészített stakeholder-analízissel, meg turisztikai marketing-stratégiával, de a Bükk Nemzeti Parknak (és több tájvédelmi körzetnek) még mindig nincs jogszabályban elfogadott, miniszteri rendeletben kihirdetett természetvédelmi kezelési terve, illetve az ún. övezeti besorolása...

⁶ A BNPI igazgató asszonya *Tilo Schabert* (Harvard University, Cambridge, Massachusetts, USA) politika tudós által feltárt, az egyeduralom kiépítését modellező szociológiai-politológiai koncepciónak egy provinciális változatát valósítja meg. Schabert szavaival a szervezetiirányítás „folyamatos hatalomalkotás” (utasítások, szabályzatok, ügyrendek, intézkedési tervek futószalagon történő gyártása) személyi primátus révén: a kapcsolati hálók és a támogatás- és lojalitás-struktúrák által a vezető (legyen az politikai vagy intézményi) rendkívüli mértékben ki tudja terjeszteni „hatalmát”. Ebben az esetben maga az intézmény már alig számít (csupán kulissza) és a formális dolgok is lényegüket veszítik (ezt példázzák: a rossz SZMSZ, a fölösleges és értelmezhetetlen ügyrendek, a problémás teljesítésgazdálkodások stb.).

Az egyszemélyi szervezetiirányítás, a vezetés hatókörének végletes kiterjesztése révén a BNPI igazgató asszonya gyakorlatilag kiemelkedett a formális struktúrából. Schabert víziója a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságon valóra vált: tehát „nem az intézmény a fontos, hanem a személyek és köztük lévő viszonyrendszerek a lényegesek, mivel ezek alkotják a hatalom alapját.” Az itt érvényre juttatott manipulációs technikák (Schabert fogalomkészletével: az intézmény kiüresítése, a függési viszonyok kiépítése, a folyamatos kommunikációs offenzíva stb.) egyáltalán nem realizálják a kreatív és alkotó energiák felszabadítását. Sőt, éppen az ellenkezője történik: az *alprioritásváltásnak* aposztrofált *mikromenedzsment proaktivitást gátló hatása* teljesen aláássa egy jobb sorsra érdemes szervezet (illetve egy egész intézményrendszer) éthosát...

⁷ Engedtettem meg nekem egy kivonatos felsorolás azokról a programokról, projektekről amelyekben pályázati előkészítőként, tervezőként, szakmai koordinátorként, kutatóként, szerkesztőként vettem részt:

- a Gazdasági Minisztérium Széchenyi Terv Turizmusfejlesztési Program keretében a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontjában lévő „Karszt és élővilága” című kiállítás elkészítése;
- „A tanösvények tervezésének és kivitelezésének módszertani megalapozása” című kutatási program az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság Ökoturisztikai Főosztálya szervezésében;
- a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság „Összehangolt természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztési koncepció, program és akcióterv kidolgozása az Észak-Magyarországi régió területén a szlovák-magyar határ mentén” c. Phare CBC program;

- a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság három alkalommal levezényelt kommunikációs projektje a Magyarország–Szlovákia–Ukrajna Szomszédsági Program (INTERREG: határon átnyúló természetvédelmi együttműködés keretében a helyi lakosság figyelmét a természetvédelemre felhívó tevékenységek támogatására);
- a Bükk Nemzeti Park természetvédelmi kezelési terve üdülés-idegenforgalom és oktatás-bemutató munkarészeinek megalapozása, kutatása, tervezése;
- az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Turisztikai Szakállamtitkársága megbízásából készülő országos ökoturizmus fejlesztési stratégia elkészítése a „Bükkaljai Kőkultúra és a Bükk Déli Kapuja tematikus út és turisztikai együttműködés” (ÉMOP) nevű projekt keretében megvalósult Hór-völgyi Látogatóparkban lévő „Tűzben született táj” című kiállítás forgatókönyvének és installációinak elkészítése;
- az EGT és a Norvég finanszírozási mechanizmus által támogatott, a Budapesti Corvinus Egyetem Tájépítészeti Kara konzorcium vezetésével zajló TÉKA-program (2011) keretében zajló kutatás, tájértékkatasztrozálás (különös tekintettel a kaptárkövekre és a kőkultúra elemeire);
- a 2014. november 4-én hatályba lépett, a kaptárkövek mint természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet előkészítése, a kaptárkövek védetté nyilvánítása;
- a Bükk-vidék Geopark létrehozásának, térinformatikai megalapozásának, a geotópok hálózatának és az akkreditáció elkészítésének előkészítési, fejlesztési munkálatainak tervezése, szervezése, 2017-től geoparki munkacsoport-vezetőként történő szakmai irányítása, valamint a Bükk-vidék Geopark logójának és arculati leírásának elkészítése,;
- a KEHOP-4.1.0-15-2016-00031 – „Fülkés sziklák, kaptárkövek – a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén lévő kaptárkövek megőrzése” című projekt keretében, illetve a kaptárkövek megóvását szolgáló jogszabály – 17/2014. (X. 27.) FM rendelet – alapján a fülkés sziklák környezetében a sziklát károsító „nem őshonos” növényzet eltávolítása történt meg, valamint tájrekonstrukciós munkák zajlottak. A látogatható helyszíneken pedig faszerkezetes lépcső, korlát kiépítése szolgálja a bemutatást: pl. a cserépváraljai Nagy-kúp és az egri „Mész-hegy–Nyerges-tető helyi védett terület” esetében. Néhány sziklaalakzat lézer-szkennelésére is sor került dokumentációs, kutatási céllal, illetve a bemutatás, ismeretterjesztési szándékával. A 3d-s modelleket a „Bükkaljai kaptárkövek” c. honlapon lehet megtekinteni. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület infrastruktúra-elemeit a fém járóplatformok mellett egy tájékoztatótáblás építmény, szigetüzemű nap-elem-rendszerrel működtetett kamerák, kapuk, látogatószámláló berendezés, pihenőbutorok és járófelületek jelentik. 2018-ban több ismeretterjesztő kiadvány (könyv, geoturisztikai atlasz, térképes leporelló) is elkészült a projekt keretében, valamint egy weblap, amely az aspiráns Bükk-vidék Geopark keretében mutatja be a Bükkalja ezen különös értékeit

 A felmentésem napján küldték nyomdába a Turista Magazin idei decemberi számát, amelyben egy átfogó írás jelent meg „Kaptárkövek földjén. Kőből faragott világ a Bükkalján” címmel. A nevem mellett „a Kaptárkő Egyesület alapító tagja” titulus szerepel, ami az autoriter vezetés következménye: a BNPI igazgatója ugyanis megtiltotta a szerkesztőségnek, hogy a Turista Magazinban megjelenő írásban a nevem mellett a „*Bükk Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa*” kitétel szerepeljen. Ellenkező esetben nem járul hozzá a cikk megjelenéséhez – üzent meg. A BNPI igazgatójának ezen megnyilvánulása értetlenséget váltott ki a természetbarát társadalomból, kellemetlenséget okozott a szerkesztőknek, alkotóknak – nekem pedig újabb munícióval szolgált a metafizikai koncepcióm formálásához. (Levelemhez mellékelem a Turista Magazin 2021. decemberi számában megjelent cikket pdf-ben.)

Jelzésértékű: a Turista Magazinban megjelent írás(ok), valamint a Magyar Földrajzi Társaság folyóiratában, a Földgömb decemberi számában megjelent, egy szerzőtársammal közösen írt cikk és a BNPI-hez kerülésem előtt kaptárköves témában megjelent két könyvem (Kaptárkövek a Bükkalján. Sziklaméhészettől az ősvallásig. Debrecen 1999; Kaptárkövek. Szakrális kö emlékek a Bükkalján, Eger, 2000) mintegy keretbe foglalják a természeti és kulturális örökségvédelmi pályafutásomat.) ■